

Міністерство освіти і науки
України Сумський національний
аграрний університет Факультет
економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Управління сталим розвитком підприємств
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Менеджмент»

за спеціальністю **073 «Менеджмент»**

на **1 (бакалаврському)** рівні вищої освіти

Суми – 2024

Розробник:

Стоянець Н.В., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Розглянуто та схвалено затверджено засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	та на на на кафедри імені Л.І.	Протокол № 17 від 18.06.2024	
		Завідувач кафедри	<u>Альвіна ОРЕХОВА</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Наталія СТОЯНЕЦЬ

Декан факультету ЕіМ,
де реалізується освітня програма

Маргарита ЛИЩЕНКО

Рецензію на робочу програму (додається) надали:

Ткаченко С.А.
Морозова
СМОГИЛЬСЬКА

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Н. Бар (Надія Баранова)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.06. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри менеджменту	Завідувач кафедри менеджменту	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Управління сталим розвитком підприємств		
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	ОК може бути запропонований для	073 «Менеджмент»		
5.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівні вищої освіти		
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денна/Заочне 7 семестр, 15 тижнів / 7 семестр, 18 тижнів		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) 60/28		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
		30/14	30/14	-
				90/122
9.	Мова навчання	Українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук (PhD) Турчина Світлана Григорівна Стоянець Наталія Валеріївна, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 303 е, zoom		
11.1	Контактна інформація	styrchina68@gmail.com ; ауд. 303 - е Natalystoyanez@gmail.com		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Вивчення дисципліни «Управління сталим розвитком підприємств» є важливою складовою підготовки менеджера та займає суттєве місце в його майбутній практичній діяльності. Для підприємства, яке функціонує в умовах зростаючої невизначеності і динамічності зовнішнього середовища, одним з головних чинників забезпечення конкурентоспроможності є сталий розвиток. У зв'язку з цим управління сталим розвитком – важлива умова ефективності життєдіяльності підприємств. Дисципліна забезпечує вивчення теоретичних засад та набуття практичних умінь адекватного новим умовам господарювання процесу управління сталим розвитком вітчизняних підприємств. Основна увага приділяється: принципам та цілями сталого розвитку, завданням та індикаторам сталого розвитку бізнес діяльності, вивченню інструментів оцінки сталості економічної діяльності на різних рівнях управління господарською діяльністю, розгляду методів управління сталим розвитком в різних галузях економічної діяльності, спираючись на добровільні міжнародні стандарти сталого розвитку.		
12.	Мета освітнього компонента	Формування у майбутніх фахівців системних теоретичних знань і практичних навичок щодо впровадження принципів і методів управління сталим розвитком в управлінні підприємством.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОП	Особливі умови відсутні		
14.	Політика академічної доброчесності	Дотримання засад політики академічної доброчесності реалізується на засадах положень «Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ» Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.		
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4655		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Розуміти фундаментальні принципи сталого розвитку та концепцію сталого виробництва і сталого споживання в різних сферах економічної діяльності. Використовувати теоретичну базу та знання для ефективного управління сталим розвитком підприємств.	Тести множинного вибору
ДРН 2. Встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.	Тести множинного вибору
ДРН 3. Аналізувати й структурувати проблеми підприємства, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.	Тести множинного вибору
ДРН 4. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	Індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						комендована література
	Аудиторна робота				мостійнаробота		
	Лк		П.з / семін. з		ден.	заочн.	
ден.	заочн.	ден.	заочн.				
Тема 1. <i>Мета та завдання курсу.</i> <i>Основні визначення</i> Предмет і завдання курсу. 2. Управління сталим розвитком підприємств як навчальна дисципліна. 3. Концептуальні підходи до визначення категорій «сталий розвиток» та «розвиток підприємств». 4. Історія поняття сталого розвитку. 5. Основні завдання та специфіка сталого розвитку підприємств.	2	2	2	2	7	10	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 2. <i>Сутність концепції сталості розвитку</i> 1. Основна ідея, мета та особливості сталого розвитку. 2. Фактори зовнішнього та внутрішнього середовища 3. Принципи сталого розвитку. 4. Цілі сталого розвитку до 2030 року. 5. Глобальні проблеми сталості розвитку у різних сферах економічної діяльності	2	-	2	-	8	10	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 3. <i>Складові моделі сталого</i>							

розвитку 1. Економічна складова моделі сталого розвитку. 2. Методи та інструменти економічно сталого управління розвитком 3. Екологічна складова моделі сталого розвитку. 4. Методи та інструменти екологічно сталого управління розвитком 5. Розвиток людського потенціалу і соціальні цінності сталого розвитку. 6. Методи та інструменти досягнення соціальної справедливості в управлінні сталим розвитком 7. Поняття сталого виробництва та споживання.	4	2	2	-	10	11	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 4. <i>Економічне зростання і сталий розвиток</i> 1. Економічний розвиток та економічне зростання 2. Фактори економічного зростання і сталий розвиток 3. Теорії сталого розвитку 4. Слабка та сильна стійкість	2	2	2	-	8	10	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 5. <i>Система менеджменту сталого розвитку підприємства</i> 1. Завдання та принципи управління сталим розвитком підприємства 2. Класифікація факторів та умов, що впливають на стійкий розвиток підприємства 3. Вимірювання сталості та управління сталим розвитком підприємства 4. Розробка та впровадження програм переходу підприємств до сталого розвитку	2	2	4	-	8	11	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 6. <i>Структура механізму управління сталим розвитком підприємства</i> 1. Можливий ризик у механізмі управління сталим розвитком підприємства. Економічна межа ризику на підприємстві. 2. Господарський механізм на підприємстві з урахуванням аспектів діяльності підприємства. 3. Саморозвиток та адаптивність господарського механізму. 5. Альтернативи розвитку підприємства. Складність структури управління. 6. Вибір вектору розвитку	4	2	2	2	8	11	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3

підприємства.							
Тема 7. <i>Потенціал розвитку підприємства та його оцінювання</i> 1. Поняття потенціалу розвитку підприємства, їх загальна характеристик 2. Оцінювання потенціалу сталого розвитку підприємства. 3. Індикатори сталого розвитку підприємства. 4. Формальні та неформальні показники сталого розвитку підприємств	2	-	4	2	8	10	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 8. <i>Особливості управління інноваційною діяльністю як основи сталого розвитку підприємства</i> 1. Конкурентоспроможність підприємства і його інноваційна діяльність. 2. Інноваційний потенціал підприємства (організації) як найважливіший чинник конкурентоспроможності. 3. Особливості організації оплати і стимулювання праці в інноваційній діяльності. 4. Опір персоналу підприємства інноваціям. 5. Управління конфліктами в процесі інноваційного розвитку. 6. Прогнозування і ухвалення інноваційних рішень. 7. Глобальні інноваційні процеси і особливості їх організації.	4	2	4	2	9	13	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 9. <i>Управління реструктуризацією підприємства. Реінжиніринг бізнес-процесів.</i> 1. Сутність та кваліфікаційні ознаки реструктуризації підприємства 2. Розробка програми реструктуризації та її реалізація 3. Методи реструктуризації та сфера їх застосування 4. Сутність, цілі, етапи та види реінжинірингу бізнес-процесів. 5. Оцінка факторів ризику в системі реінжинірингу бізнес-процесів. Умови успішного реінжинірингу.	2	-	2	-	6	10	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 10. <i>Основні вимоги до менеджера в підприємстві</i> 1. Роль менеджера в системі управління сталим розвитком підприємства Головні якості менеджера 3. Формування компетенцій і здібностей менеджера	2	-	2	-	6	10	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3

4. Знання та уміння менеджера в процесі управління сталим розвитком підприємства							
Тема 11. <i>Управлінське рішення в системі менеджменту сталого розвитку підприємства</i> 1. Основні поняття сутності управлінського рішення 2. Зміст і структура процесу прийняття управлінського рішення 3. Управлінське рішення в системі менеджменту сталого розвитку підприємства 4. Моніторинг управлінських рішень в системі менеджменту сталого розвитку підприємств	2	-	2	2	6	10	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Тема 12. <i>Моделювання управлінських процесів і прогнозування потенціалу розвитку аграрних підприємств для досягнення цілей сталого розвитку</i> 1. Моделювання взаємозв'язків складових потенціалу розвитку як фундаментальної основи для сталого розвитку аграрних підприємств 2. Науково-методичний підхід до прогнозування потенціалу розвитку агропідприємств 3. Побудова моделі формування безперервного циклу управління сталим розвитком аграрного підприємства	2	2	2	-	6	10	Основна: 1-5 Додаткова: 1-7 Методична: 1-3
Всього	30	14	30	14	90	122	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання	Кільк-ть годин	Методи навчання	Кільк-ть годин
ДРН 1. Розуміти фундаментальні принципи сталого розвитку та концепцію сталого виробництва і сталого споживання в різних сферах економічної діяльності. Використовувати теоретичну базу та знання для ефективного управління сталим розвитком підприємств.	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	15/7	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка презентацій	22/30
ДРН 2. Встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.	Лекція, практичне заняття, презентації	15/7	Опрацювання теоретичного матеріалу	23/32

ДРН 3. Аналізувати й структурувати проблеми підприємства, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	15/7	Опрацювання теоретичного матеріалу	22/30
ДРН 4. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	15/7	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних розрахункових завдань	23/30

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1 Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 – тест множинного вибору	40 балів /40 %	За затвердженим графіком
2	Модуль 2 – тест множинного вибору	30 балів /30 %	За затвердженим графіком
3	Підготовка презентації	15 балів /15 %	За затвердженим графіком
4	Тест множинного вибору	15 балів /15 %	На 15 тижні

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	відмінно
Тест множинного вибору	<30 балів	32-35 балів	36-37 балів	38-40 балів
	<i><12 вірних відповідей</i>	<i>12-14 вірних відповідей</i>	<i>14-18 вірних відповідей</i>	<i>18-20 вірних відповідей</i>
Тест множинного вибору	<20 балів	22-25 балів	26-27 балів	28-30 балів
	<i><12 вірних відповідей</i>	<i>12-14 вірних відповідей</i>	<i>14-18 вірних відповідей</i>	<i>18-20 вірних відповідей</i>
Підготовка, презентації та її захист	<11 балів	11-12 балів	12-13 балів	14-15 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Представити результати досліджень у різний спосіб</i>	<i>Представити результати розслідувань у відповідному форматі</i>	<i>Представити результати досліджень у способі, що є найбільш відповідним за певних обставин, використовуючи різні форми подання інформації</i>
Тест множинного вибору	<5 балів	5-7 балів	7-8 балів	9-15 балів
	<i><12 вірних відповідей</i>	<i>12-14 вірних відповідей</i>	<i>14-18 вірних відповідей</i>	<i>18-20 вірних відповідей</i>

5.1. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Письмовий зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань	Протягом 2 тижня
2	Письмовий зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання розрахунково-аналітичних завдань	Протягом 9 тижня

3	Письмовий зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання розрахунково-аналітичних завдань (підготовка, презентація, захист)	Протягом 11 тижня
4	Письмовий зворотний зв'язок від викладача та студентів щодо виконання розрахунково-аналітичних завдань	Протягом 14 тижня

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники:

1. Добровольський В., Безсонов Є., Непейна Г., Крисінська Д., Сербулова Н. Стратегії сталого розвитку: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с.
2. Боголюбов В., Клименко М., Мельник Л. Стратегія сталого розвитку: Підручник К.: ВЦ НУБПУ, 2018. 446 с.
3. Бех В.П., Туленков М.В. Управління сталим розвитком: Підручник. Каравела: Київ. 2018. 538 с.
4. Маркіна Л.М., Трохименко Г.Г., Ушкац С.Ю., Жолобенко Н.Ю. Сталий розвиток довкілля. Видавництво: навчальний посібник НУК. 2020. 224 с.
5. Якименко І.Л., Петрашко Л.П., Димань Т.М. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти: Підручник, К.: НУХТ, 2022. 337 с.
https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/7990/1/stratetiia_staloho.pdf

Методичне забезпечення

1. Стоянець Н.В. Управління сталим розвитком Конспект лекцій для здобувачів першого (освітньо-науковий) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент» ОС «Бакалавр» Суми, 2024. 86 с. *Протокол № 5 від 23.02.2024*
2. Стоянець Н.В. Управління сталим розвитком. Методичні рекомендації для практичних занять за спеціальністю 073 «Менеджмент» для здобувачів першого (освітньо-науковий) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання ОС «Бакалавр» Суми, 2024. 54 с. *Протокол № 5 від 23.02.2024*
3. Стоянець Н.В. Управління сталим розвитком. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуальних для здобувачів першого (освітньо-науковий) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання ОС

6.1.2 Інші джерела:

1. Палехова Л. Л. Управління сталим розвитком: довідник базових понять. Дніпро: НТУ«ДП», 2020. 330 с
2. Управління сталим розвитком промислового підприємства: теорія і практика. Монографія. За ред. д. філософ. н. проф., В.Г. Воронкової, д.е.н. проф. Н.Г. Метеленко. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 588 с.
3. Аксьонова Л. О., Бикова В. Г., Безус Управління розвитком суб'єктів підприємництва в умовах викликів XXI століття : колект. моногр. / за заг. ред. Т. В. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 420 с.
4. Л. Довгань, Ю. Каракай, Л.Артеменко. Стратегічне управління. 2-ге видання: Навчальний посібник: Центр учбової літератури. 2023. 440 с.
5. Стоянець Н. В. Аспекти управління сталим розвитком аграрного сектора економіки: монографія. Суми: Ярославна, 2018. 310 с.
6. Sustainable Development Policy: EU Countries Experience / collective monograph] Edited by N.V. Stoyanets. Warsaw: RS Global Sp. z O. O., 2022. – 187 p.: DOI: <https://doi.org/10.31435/rsglobal/049>
7. Aleksii Lyulyov, Tetyana Pimonenko, Natalia Stoyanets, Nataliia Letunovska. Sustainable Development of Agricultural Sector: Democratic Profile. Impact Among Developing Countries. Research in World Economy Vol. 10, No. 4; Special Issue. 2019 P. 97-105.
8. Стоянець Н.В. Діагностика підприємницького середовища та його вплив на формування сталого розвитку аграрного сектора економіки. Національний менеджмент в умовах інтеграційних процесів та глобалізаційних викликів: монографія за наук. ред. Д.е.н., проф. Л.І. Михайлової. Суми: ФОП Литовченко Є.Б., 2019. 314 с. С.162-182

Законодавча база

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019.
2. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». Схвалено Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015.
3. Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року. Закон України. Документ 3483-4, чинний, остання редакція від 23.02.2010. ЛІГА: ЕЛІТ. Версія 7.7.1.
4. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України Закон України. Документ 4453-4, чинний, остання редакція від 13.03.2014. ЛІГА: ЕЛІТ. Версія 5.7.1
5. Про стратегічну екологічну оцінку. Закон України. Документ 3283-1, чинний, остання редакція від 13.03.2018. ЛІГА: ЕЛІТ. Версія 5.7.1
6. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Постанова Верховної Ради України. Документ 1243-1, чинний, остання редакція від 13.03.2019. ЛІГА: ЕЛІТ. Версія 5.7.1
7. Порядок денний на XXI століття. Програма дій AGENDA 21 : ухвалена конф. ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро. Саміт «Планета Земля» 1992 р. : пер. з англ. 2-е вид. : Інтелсфера, 2000. 359 с.
8. Про концепцію науково-технічного та інноваційного розвитку України.

Постанова Верховної Ради України Документ від 13.07.99 №916-XIV).

9. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України Документ 1243-1, чинний, остання редакція від 13.03.2019. ЛІГА: ЕЛІТ. Версія 5.7.1

10. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України Закон України. Документ 4453-4, чинний, остання редакція від 13.03.2014. ЛІГА: ЕЛІТ. Версія 5.7.1

11. Про стратегічну екологічну оцінку. Закон України. Документ 3283-1, чинний, остання редакція від 13.03.2018. ЛІГА: ЕЛІТ. Версія 5.7.1

12. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Постанова Верховної Ради України. Документ 1243-1, чинний, остання редакція від 13.03.2019. ЛІГА: ЕЛІТ. Версія 5.7.1

5. Порядок денний на XXI століття. Програма дій AGENDA 21 : ухвалена конф. ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро. Саміт «Планета Земля» 1992 р. : пер. з англ.2-е вид. : Інтелсфера, 2000. 359 с.

6.3 Програмне забезпечення

1. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.

2. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).

3. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).

4. Програмне забезпечення Microsoft Office Excel – для створення навчальних матеріалів.

6.2 Додаткові джерела:

1. Бібліотека СНАУ: <https://library.snau.edu.ua/>

2 Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

3. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

4. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

5. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

6. Всесвітній банк, статистична інформація: <http://data.worldbank.org/indicator>

7. Всесвітня організація здоров'я, статистична інформація: http://www.who.int/gho/mdg/environmental_sustainability/en/

8. Глобальний енергетичний статистичний щорічник: <https://yearbook.enerdata.net/>

9. Доповідь ООН щодо Цілей розвитку тисячоліття: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>

10. Інститут світової політики, еколого-економічні показники: <http://www.earth-policy.org/publications/C39>

11. Фонд народонаселення ООН, статистична інформація: <http://www.unfpa.org/world-population-trends>